

16 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/EXECUTIVE

ΔΕΥΤΕΡΑ 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2015 Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ο Διευθυντής του Cedefop, **James Calleja**, εκτιμά ότι η ανάπτυξη του σωστού μίγματος τεχνικών και προσωπικών δεξιοτήτων στα προγράμματα υψηλής ποιότητας αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι απαραίτητη για να συμβαδίσουν οι δεξιότητες με τις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας, αλλά δεν αρκεί αυτό. Η αναντιστοιχία δεξιοτήτων έχει δύο πλευρές: από τη μία μερικοί οι άνθρωποι πρέπει να έχουν τις κατάλληλες δεξιότητες για την εργασία και από την άλλη μερικοί οι θέσεις εργασίας πρέπει να είναι κινήτρητοι μοχλοί για μακροχρόνια στοδοιοδρμία.

Δεξιότητες εργαζομένων και ποιότητα των θέσεων εργασίας στην Ευρώπη

[Cedefop] Στο 27% οι «overqualified» εργαζόμενοι σε «dead-end» θέσεις στην Ευρώπη - Μεγαλύτερο το πρόβλημα στην Ελλάδα

Οι «αδιέξοδες» θέσεις εργασίας μπλοκάρουν την ανάπτυξη

Αρνητική προδιά

Της Σοφίας Εμμονουλά semm@nautemporiki.gr

Μέσα στην ίδια την εργασία - και εφόσον του δοθεί η ευκαιρία - το ανθρώπινο δυναμικό της Ευρώπης θα αποκτήσει πολλές από τις ικανότητες που απαιτούνται για μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη - αφού σχεδόν οι μισοί (47%) εργαζόμενοι στην Ε.Ε. χρησιμοποιούν στη δουλειά τους διαφορετικές τεχνολογίες συγκριτικά με αυτές που απαιτούνταν όταν ξεκίνησαν να δουλεύουν και ένας στους πέντε (21%) θεωρεί ότι είναι πολύ πιθανό αρκετές από τις ικανότητές του να καταστούν ξεπερασμένες τα επόμενα πέντε χρόνια.

Τα παραπάνω επισημαίνει η έρευνα «European skills and jobs (ESJ) survey» του ευρωπαϊκού οργανισμού Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training) που εδρεύει στην Ελλάδα και ειδικά στην ανάπτυξη πολιτικών για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στόχος της έρευνας του Cedefop, που έγινε σε 49.000 εργαζομένους (24 έως 65 ετών) και στις 28 χώρες της Ε.Ε., είναι να αξιολογηθούν οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και η πρόταση του οργανισμού είναι η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας που θα επενδύουν στις δεξιότητες

που χρειάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης.

Πολλοί από αυτούς τους εργαζομένους είναι επαγγελματίες και τεχνικοί που ασχολούνται με ισχυρές εξελισσόμενες κλάδους, όπως ο τομέας πληροφορικής και επικοινωνιών και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Αλλά η αλλαγή δεν επιτελείται μόνο τους εργαζομένους με υψηλή εξειδίκευση. Η πλειονότητα των εργαζομένων σε όλα τα επαγγέλματα έχει επίσης βρει τη δουλειά της στην πορεία του χρόνου να απαιτεί μεγαλύτερη ποικιλία καθηκόντων συγκριτικά με αυτά που απαιτούνταν όταν ξεκίνησε.

Πολλές από τις δεξιότητες που απαιτούνται σήμερα στους χώρους εργασίας στην Ευρώπη στην πραγματικότητα οι εργαζόμενοι δεν τις έμαθαν στο σχολείο, αλλά ανεπίσημα στην ίδια την εργασία.

> Σταθερότητα

Η έρευνα του Cedefop επιβεβαιώνει επίσης τη σημασία της σταθερότητας της απασχόλησης για την προώθηση των επενδύσεων στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, καθώς δίνει τη δυνατότητα στους εργαζομένους να αντιμετωπίσουν πολυπλοκές αλλαγές στον χώρο εργασίας αναβαθμίζοντας το επίπεδο των δεξιοτήτων τους για να καλύψουν τις επιπλέον απαιτήσεις.

Οι καλές θέσεις εργασίας που προσφέρουν ευκαιρίες για μάθηση είναι ένα σημάδι μιας υγιούς αγοράς εργασίας. Και σύμφωνα με τις μελέτες του Cedefop, η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερες τέτοιες.

Η ύφεση που ακολούθησε τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 μείωσε τον αριθμό των θέσεων εργασίας και ειδικότερα αυτές τις καλές δουλειές. Έτσι, περισσότερο άνθρωποι σε όλη την Ε.Ε. έπρεπε να αναλάβουν θέσεις κατώτερης των προσόντων τους ή του επιπέδου δεξιοτήτων τους.

Ειδικότερα, η έρευνα του Cedefop δείχνει ότι στην Ε.Ε. περίπου το 25% των νέων με υψηλή κατάρτιση έχει δουλειές κατώτερης των δεξιοτήτων τους. Εκείνοι που αποφοίτησαν μετά το 2008 είναι σχεδόν δύο φορές πιο πιθανό να βρουν μια δουλειά για την οποία τα προσόντα τους είναι υπερβολικά, συγκριτικά με όσους αποφοίτησαν από το 1991 έως και το 2000. Επίσης, 42% των εργαζομένων στην Ε.Ε. που αναζητούν εργασία μετά την κρίση είχε λίγες ευκαιρίες να βρει δουλειά κατάλληλη για τις δεξιότητές και τα προσόντα του.

Για να αντιμετωπιστεί η αναντιστοιχία δεξιοτήτων, οι 53% των ενήλικων εργαζομένων στην Ε.Ε. θα έπρεπε να μαθαίνει νέα πράγματα συνεχώς, καθώς η ποικιλία των καθηκόντων του αυξήθηκε σημαντικά από τότε που ξεκίνη-

σε την εργασία. Συνολικά, περίπου 26% των ενήλικων εργαζομένων στην Ε.Ε. εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις δεξιοτήτων (οι δεξιότητες τους είναι πολύ χαμηλότερες σε σύγκριση με αυτές ενός μέσου εργαζομένου που θεωρείται πλήρως καταρτισμένος στη δουλειά του) αφηρώντας πολλά περιθώρια βελτίωσης των δεξιοτήτων και της παραγωγικότητας. Επίσης, περισσότεροι από ένας στους πέντε εργαζομένους στην Ε.Ε. δεν έχουν αναπτύξει τις δεξιότητές τους από την έναρξη της απασχόλησής τους. Είναι δε ενδεικτικό ότι οι χώρες με υψηλά σκορ εργαζομένων που πάσχουν από έλλειμμα δεξιοτήτων εμφανίζουν χαμηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας στην εργασία.

Θέσεις υψηλής έντασης δεξιοτήτων

Παρά το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι με σπουδαιότερες δεξιότητες θα μπορούσαν να κάνουν την ανάπτυξη να «ανθίξει» - δεν έχουν την ευκαιρία, καθώς το 27% των εργαζομένων απασχολείται σε «αδιέξοδες θέσεις εργασίας» (dead-end jobs), δηλαδή διαθέτουν περισσότερες δεξιότητες απ' όση απαιτείται και σε ποσοστά διαφορετικά περαιτέρω ανάπτυξης. Αυτό οδηγεί σε ένα σημαντικό συμπέρασμα: ότι οι καλές δουλειές είναι αυτές που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη καλών δεξιοτήτων. Θέσεις εργασίας υψη-

λής έντασης δεξιοτήτων με πολυπλοκές εργασίες που προσφέρουν ευκαιρίες στους εργαζομένους να καλλιεργούν συνεχώς τις δεξιότητές τους είναι σημάδι μιας υγιούς αγοράς εργασίας. Άρα η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερες τέτοιες θέσεις εργασίας.

Ο Cedefop διαπίστωσε ότι το 41% των ενήλικων εργαζομένων χρειάζεται μόνο βασικές δεξιότητες μόρφωσης για να κάνουν τη δουλειά τους και το 33% χρειάζεται μόνο βασικές ή καθολικές δεξιότητες πληροφορικής και επικοινωνιών. Επίσης οι άνεργοι κινούνται να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας πιο συχνά σε προσωρινούς ρόλους που απαιτούν λίγους δεξιότητες και που προσφέρουν λιγότερες ευκαιρίες πρόωσης. Παρά το γεγονός ότι το να έχεις μια δουλειά είναι καλύτερο από το να μην έχεις καμία δουλειά, η απώθηση μιας εργασίας κακής ποιότητας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Σε ορισμένους τομείς η πολυπλοκότητα της εργασίας είναι σταθερή ή επιβραδύνουμένη. Πάνω από το ένα τρίτο των θέσεων εργασίας σε τομείς όπως ξυλοκομία και σιταριόμα, μεταφορές, χονδρικό και λιανικό εμπόριο έχουν στάσιμες ανάγκες σε δεξιότητες, καθώς η ποικιλία των καθηκόντων των εργαζομένων δεν έχει αλλάξει σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

▼ Η έρευνα του Cedefop διαπιστώνει ότι το ένα τέταρτο των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη έχει υπερβολικά προσόντα για τη δουλειά του και πολλές από τις νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται είναι προσωρινές - αν και αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως εφεδτήριο για την απασχόληση, μπορεί επίσης να περιορίσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Το θέμα έχει ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική αγορά αν ληφθεί υπ' όψην η υψηλή ανεργία στους νέους και ειδικότερα στους νέους με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Στοιχεία πρόσφατης μελέτης του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι το ποσοστό ανεργίας των ανθρώπων με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι λίγο κάτω από 20% και η χώρα μας είναι η πρώτη χώρα σε σχετική κατάσταση. Ακολουθεί η Ιουανία με ποσοστό περίπου 15%, η Τουρκία με 7%, η Ιαλία με 7%, η Ιρλανδία με 6,7% κ.ο.κ. Στον αντίποδο οι ΗΠΑ, όπου μόλις 4,1% των αποφοίτων κολεγίου είναι άνεργοι, η Ιαπωνία με ποσοστό 3,2% ενώ η Νορβηγία έχει το χαμηλότερο ποσοστό με ταύ των χωρών του ΟΟΣΑ, μόλις 1,8%. Επίσης ένα φαινόμενο που παρατηρείται κατά κόρον στην Ελλάδα, είναι ότι εξαιτίας της οικονομικής κρίσης οι άνεργοι που επιστρέφουν στην εργασία είναι πιο πιθανό να εργασθούν σε θέσεις απασχόλησης όπου δεν μπορούν να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους.

[SID 979980]